



De Westloonse Wissel Route

Auteur: Charles Aerssens

Hart van Brabant

Het gebied ten noorden van Loon op Zand is naast stuifzand vooral met bos bedekt. De pittige wandeling verloopt helemaal over de groengele markering het wandelroutenetwerk van Visit/Brabant. De start is bij Natuurpoort Van Loon en voert op het eerste traject richting het open landschap met heide en stuifzandvlakte. Dan wandelen we noordwaarts door bos en heide richting Roestelberg. Duidelijk zichtbaar is in het landschap het natuurherstelproject van Natuurmonumenten om het unieke stuifzandlandschap terug te brengen naar de oorspronkelijke situatie. Bijna alle bomen zijn er verdwenen en vanaf nu moet de wind er haar werk doen! Vanaf de Roestelberg gaat de route door een lommerrijk beukenbos naar de IJsbahn. Door het bosgebied de M.A.St ten oosten van de N261 en langs de restanten van een Duitse munitieopslag en kampement uit WOII komen we op de Kraanvensche Heide, een verwaald heideveldje! Het laatste traject leidt ons voorbij de Kerkweide, de oorspronkelijke plek waar Loon op Zand ooit is ontstaan, door het Land van Kleef terug naar Natuurpoort Manege Van Loon.

Deze rondwandeling maakt gebruik van het Wandelroutenetwerk VisitBrabant
(groengele markering)

Routebeschrijving via knooppunten

21 – 22 – 23 – 18 – 27 – 28 – 26 – 25 – 14 – 15 – 45 – 46 – 66 – 09 – 05 –
07 – 10 – 12 – 13 – 11 – 89 – 17 – 01 – 19 – 24 – 22 – 21

Routebeschrijving

1. Natuurpoort Manege Van Loon met het informatiepaneel van het Wandelroutenetwerk en bij KNP21 is het vertrekpunt voor onze rondwandeling. We laten de natuurpoort achter ons en wandelen naar de bosrand, waar we linksaf slaan. Bij KNP22 gaat onze route rechtsaf en komt het bospad aan het einde op een brede zandweg. Hier wandelen we naar links en volgen de groengele markering aan de linkerzijde van deze zandweg tot we KNP23 bereiken. Wij volgen hier het pad rechtsaf richting KNP18. We steken de brede zandweg over. We wandelen rechtuit langs KNP18 tot we aan KNP27 komen. hier houden we de richting naar KNP28 aan. Het zandpad maakt een bocht naar links en over een heuveltje gaat de route langs een heideveld. We bereiken het fietspad en steken over. Door het zand slaan we bij de bosrand rechtsaf. Het smalle bospad zoekt kronkelend zijn weg en buigt even verderop linksaf naar een zandduin met KNP28.

2. Vanaf KNP28 gaat de route door het mulle zand naar links langs de bosrand. Verderop wandelen we tussen de heide en het uitgestrekte stuifzand gebied door tot aan de bosrand. De groengele markering volgen we linksaf en dan naar rechts. Het bospad voert voorbij aan een Libelle bank. Het pad buigt naar links en we steken opnieuw het fietspad over. Het pad kronkelt zich naar KNP26. Hier wandelen we rechtsaf in de richting van KNP25. Als we op een breed zandpad uitkomen slaan we rechtsaf. We volgen deze zandweg tot op een kleine 3-sprong. Onze route gaat hier scherp links en zo bereiken we even verderop KNP25. Bij KNP25 slaan we rechtsaf in de richting van KNP14. We negeren alle zijpaden tot groengele routemarkering ons na goed 800 meter naar links afleidt. Nu komt de route op de T-splitsing aan KNP14. We gaan rechtsaf bij KNP14 bereiken we na 500 meter KNP15. Rechtdoor in de richting van KNP45 staan we opnieuw aan het fietspad. We steken over en bereiken bij het verlaten van het bos open terrein met heideveld en zandverstuiving. Onze route verloopt op dit traject met een ruime bocht tegen de klok in. We steken een breed zandpad over en wandelen met de bocht naar links naar KNP45. Hier staan we aan de voet van een hoge randwal. Door het rulle zand langs KNP46 bereiken we over deze zandheuvel Café-Restaurant De Roestelberg.
3. Tegenover Café Restaurant De Roestelberg (op woensdag gesloten) volgen we bij het infopaneel en KNP66 het pad door het beukenbos langs de weilanden naar KNP9. Het bospad slingert en voert ons over aan heuveltje. Zo komen we bij KNP9 aan het fietspad met parkeerplaats op de Waalwijkse baan. Linksaf gaat de route richting KNP7 aan de Kaatsheuvelse IJsbaan. We volgen de groengele markering op de noordelijke oever langs dit kunstmatige ven. In de westhoek naar rechts tot we bij KNP5 staan. Hier naar links op het bospad tot we bij KNP7 uitkomen. Nu laten we ons naar links leiden naar KNP10. De route gaat rechtdoor richting KNP12. We steken het verharde fietspad over en komen in het bosgebied van door de Duitsers tijdens WOII aangelegde Munitions Ausgabe Stelle (M.A.St.). We passeren informatiepaneeltjes een QR-code, die de informatie geven over opmerkelijke plekken in het gebied. De groengeel gemarkeerde route loopt langs KNP12 naar KNP13. Op dit kruispunt van paden slaan we rechtsaf naar KNP11. Vanaf KNP11 wandelen naar KNP17 en passeren enkele kraters. Bij KNP89 steken we het asfalt van het Hooispoor over. We staan nu op de Kraanvensche Heide.
4. De route voert ons langs een heideveldje naar KNP17 en we houden koers naar KNP1. Het gemarkeerde pad gaat naar rechts en links en met enkele bochten door het bosgebied komen we aan KNP1. Bij KNP1 houden we richting KNP19 aan en wandelen we naar links langs een diepe krater. Het bospad kronkelt richting KNP19 op het fietspad, waar we richting KNP24 wandelen. Door het bos en langs een paar afgeschermdes weijtjes buigt het pad af naar rechts en komen we even verderop aan de Kerkenakker. We volgen de afrastering van de Kerkakker met de bocht naar rechts en houden op de splitsing links aan. Daarna nogmaals links door het Speelbos Land van Kleef en met de bocht naar rechts langs een weiland komen we bij de villa op de T-splitsing bij KNP24. We volgen rechtsaf het asfalt 100 meter tot aan de eerste zijweg naar links. Voorbij enkele oude populieren gaat de route naar links tussen de weilanden door. De grasbaan buigt verderop naar rechts voorbij het speelbos van Vakantieboerderij De Mussenberg. Op de kruising gaat onze route rechtdoor over de klinkerweg tussen enkele optrekjes door. De klinkerweg gaat over in een bospad en na de wegversperring voor gemotoriseerd vervoer komen we bij KNP22. Even verderop krijgen we aan de rechterzijde zicht op Natuurpoort Manege van Loon en zijn we terug op ons startpunt.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

14 km

Start- en eindpunt

Natuurpoort Manege Van Loon Kloosterstraat 115
5175 PB Loon op Zand

Openbaar vervoer

Buslijn 136 Arriva, Tilburg ? Den Bosch
Bushalte Oranjeplein, Loon op Zand
950 meter naar startpunt.

Parkeren

Natuurpoort Manege Van Loon Kloosterstraat 115
5175 PB Loon op Zand

Horeca onderweg

o Natuurpoort Manege Van Loon, Kloosterstraat 115, 5175 PB Loon op Zand
o De Roestelberg, Roestelbergseweg 2, 5171 RL Kaatsheuvel

Achtergrondinformatie

Café-Restaurant De Roestelberg

Deze uitspanning aan de noordkant van de Loonse en Drunense Duinen aan de voet van de Roestelberg en is oorspronkelijk aan het begin van de dertiger jaren van de vorige eeuw door Jan van Eeuwijk gestart als Café 'Berg en Dal'. Het toen nog geheel in hout opgetrokken gebouwtje is al snel een geduchte concurrent van het er tegenovergelegen Café Vissenberg van kastelein en boomkweker Vissenberg. Het echtpaar Vissenberg, dat actief lid is van de NSB, maakt in WOII jacht op leden van de Verzetsgroep André. In de zomer van 1944 vliegen 's nachts veel geallieerde vliegtuigen over. Dit biedt de Verzetsgroep André een mooie gelegenheid het dak van Café Vissenberg met fosfor te bestrooien en hierna het café in brand te steken. Het café brandt tot de grond toe af, want door het gebruik van fosfor lijkt het alsof er een brandbom vanuit een vliegtuig afgegooid is. Het café wordt niet meer opgebouwd.

De Kaatsheuvelse IJsbaan

Tijdens de crisisjaren in de vorige eeuw is dit ven gegraven in het kader van de werkverschaffing. Over het graven van de IJsbaan is bekend dat men geen planken mocht gebruiken voor de kruiwagens, daar het anders te vlug klaar zou zijn. De oudere inwoners van Kaatsheuvel en Loon op Zand zeggen nog vaak: 'Bij het graven van de IJsbaan is er zoveel zweet is gelaten als er nu water in staat'. De IJsbaan is lang in beheer geweest bij de Stichting R.K. Sport- en Wandelpark, de voorloper van de huidige Efteling. De leden van 'Het Sportpark' hadden zodoende, als er geschaatst kon worden, gratis toegang. De IJsbaan, die de laatste jaren behoorlijk in verval is geraakt. Maar inmiddels is de IJsbaan en de omgeving door Natuurmonumenten weer een heel stuk opgeknapt.

Munitions Ausgabe Stelle (M.A.St.)

In de jaren 1942-1944 is in het westelijkdeel van de Loonse Duinen een distributieplek aangelegd van munitie voor de Duitse luchtmacht op vliegveld Gilze-Rijen. Doordat de Geallieerden regelmatig dit vliegveld bombarderen is het te gevaarlijk om daar munitie op te slaan. De munitie voor de M.A.St. wordt via het station van Waalwijk aangevoerd en met speciale vrachtwagens naar deze munitieopslagplaats gebracht. Het totale complex bestaat dan uit een kazerne, verharde wegen, bunkers, uitgegraven parkeerhavens voor vrachtauto's, een kantine, een voetbalveld en zelfs een zwembad. Het terrein is door middel van gaas en rijen prikkeldraad afgezet en heeft een loopgraaf om het terrein aan de kant van het duinengebied te beveiligen. Als de Duitsers op dinsdag 5 september 1944 (Dolle Dinsdag) hals over kop vertrekken, worden de explosieven gedeeltelijk afgevoerd en het overgrote deel wordt tot ontploffing gebracht. Dit duurt dagenlang. In het gebied zijn nu nog de talrijke sporen van het opblazen van het munitiedepot zien in de vorm van kleine en grote kraters, soms wel met een doorsnee van meer dan vijftien meter en een diepte van ruim vier meter.

Kraanvensche Heide

Archeologisch onderzoek heeft op de Kraanvensche Heide nederzettingssporen uit de bronstijd en de vroege ijzertijd vrijgegeven. Dit is ook het gebied waar tot aan de Late Middeleeuwen bescheiden boerengemeenschappen in betrekkelijke welvaart wonen, maar door overbegrazing en te vaak plaggen van de heide heeft het oprukkende stuifzandgebied de middeleeuwse dorpjes Efteling en Westloon bedolven.

Monument Kerkenakker

Aan de bosrand staat een opvallende Gedenksculptuur uitgevoerd in roestbruin Corténstaal van kunstenaar Jan van Strien. Het is hier geplaatst in het kader van 750 jaar Loon op Zand. Het is duidelijk herkenbaar als 'kapel'. In het materiaal is naast de gotische ramen ook de contour van Willibrord uitgesneden. Zijn bisschopsstaf en de wijnkruik completeren het kunstwerk. Dit monument geeft aan dat in het jaar 1269 op het perceel van de Kerkenakker de aan Sint Willibrord gewijde parochiekerk van het verdwenen buurtschap Venloon heeft gestaan. Een opgraving in 1950 brengt een aantal graven en aardewerk aan het licht. De ontdekking van funderingsresten, een aaneengesloten gemetselde steenlaag en een rondlopende muur tonen aan, dat dit de plaats is van die vroegere Willibroduskerk.



4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50